

สมุนไพร	อาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากการใช้	การเกิดปฏิกิริยาระหว่างยาและสมุนไพร	
		ยาแผนปัจจุบันที่ต้องระวังหากมีการใช้ร่วมกัน	ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น
กระเทียม	เกิดเลือดออกได้ง่าย	วาร์ฟาริน	มีโอกาสเลือดออกไหลไม่หยุด
คาวา	การเคลื่อนไหวของปากและลิ้นผิดปกติ และการกำเริบของโรคพากินสัน	อัลปราโซแลม (ยาคลายกังวล)	กดประสาทมากขึ้นจนเกิดอาการโคม่า
ชะเอม	กล้ามเนื้ออ่อนแรงเนื่องจากภาวะโพแทสเซียมในเลือดต่ำ เกิดภาวะที่มีระดับฮอร์โมน aldosterone ในเลือดสูง ทำให้เกิดความดันโลหิตสูง ภาวะเกล็ดเลือดต่ำ	เพรดนิโซโลน (ยาด้านการอักเสบสเตียรอยด์)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น กดภูมิคุ้มกันของร่างกาย เกิดแผลในกระเพาะอาหาร กระดูกพรุน
		ยาในกลุ่มรักษาโรคความดันโลหิตสูง	อาจทำให้ไม่สามารถควบคุมความดันโลหิตได้เมื่อใช้ยาในขนาดปกติ
		ดิจอกซิน (ยารักษาโรคหัวใจ)	อาจทำให้อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น หัวใจเต้นผิดปกติ การมองเห็นผิดปกติ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ง่วงซึม
		ยาเพิ่มการขับออกของโปแตสเซียม (สเตียรอยด์และยาขับปัสสาวะ)	อาจทำให้เพิ่มการขับออกของโปแตสเซียม มีโอกาสทำให้เกิดอาการไฮโปคาลิเมีย ได้แก่ กล้ามเนื้อล้า ตะคริว ปวดกล้ามเนื้อ หัวใจเต้นระริก
		ทีโอพิลีน (ยาขยายหลอดเลือด)	
ชุมเห็ด	กล้ามเนื้อโครงร่างและกล้ามเนื้อหัวใจเสื่อม เป็นพิษต่อระบบประสาท		
เซนต์จอห์นเวิร์ท	ระคายเคืองทางเดินอาหาร อ่อนเพลีย เวียนศีรษะ สับสน ปากแห้ง เป็นพิษต่อตับและไต ในช่วงที่ครั้งครรภ์และให้นมบุตร	ไซโคลสปอริน (ยากดภูมิคุ้มกัน)	ลดระดับยาไซโคลสปอรินในเลือด ทำให้ไม่เกิดผลการรักษาจากยา
		อินดินาเวีย (ยายับยั้งโรคเอดส์ ชนิดยับยั้งเอนไซม์โปรตีเอส)	ลดระดับยาอินดินาเวียในเลือด ทำให้ไม่เกิดผลการรักษาจากยา
		ดิจอกซิน (ยารักษาโรคหัวใจ)	ลดระดับดิจอกซินในเลือด ทำให้ไม่เกิดผลการรักษาจากยา
		ยาในกลุ่มต้านอาการซึมเศร้าชนิดยับยั้งการเก็บกลับของเซโรโตนิน (SRRIs)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น serotonergic syndrome ประกอบด้วย อาการปวดท้อง ท้องเวีย เหงื่อแตก สับสน หัวใจเต้นเร็ว อ่อนเพลีย
แปะก๊วย	ระคายเคืองกระเพาะอาหาร อาจทำให้เลือดออก เลือดออกในสมอง	แอสไพริน (ยาแก้ปวด, ลดการเกาะตัวของเกล็ดเลือด) วาร์ฟาริน (ยาด้านการแข็งตัวของเลือด)	มีโอกาสเกิดเลือดออกได้ง่าย และเลือดแข็งตัวช้า

สมุนไพร	อาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากการใช้	การเกิดปฏิกิริยาระหว่างยาและสมุนไพร	
		ยาแผนปัจจุบันที่ต้องระวังหากมีการใช้ร่วมกัน	ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น
สคิล	อาการคล้ายเป็นพิษจากยาดีจอกซิน (หัวใจเต้นผิดปกติ การมองเห็นผิดปกติ ปวดศีรษะอ่อนเพลีย ง่วงซึม)		
สาหร่าย	เป็นพิษจากสารหนู ภาวะที่มีระดับฮอร์โมนไทรอยด์ในเลือดสูง		
หมั้วอึ้ง	ความดันสูง นอนไม่หลับ สั่น ปวดศีรษะ ชัก เป็นพิษต่อหัวใจ ภาวะไทรอยด์เป็นพิษ		
Yohimbine	ไตวาย ชัก อาจทำให้ตายได้		
ตั้งกุย		วาร์ฟาริน (ยาด้านการแข็งตัวของเลือด)	มีโอกาสเลือดออกไหลไม่หยุด
คาร์โมไมล์		วาร์ฟาริน (ยาด้านการแข็งตัวของเลือด)	มีโอกาสเลือดออกไหลไม่หยุด
โกจิ หรือ เก๋าคี้		วาร์ฟาริน (ยาด้านการแข็งตัวของเลือด)	มีโอกาสเลือดออกไหลไม่หยุด
ชา ชาเขียว		วาร์ฟาริน (ยาด้านการแข็งตัวของเลือด)	ไม่ได้ผลการรักษาจากยา
		กรดโฟลิก (ยาบำรุงเลือด)	ไม่ได้ผลการรักษาจากยา
		ซิมวาสตาติน (ยาลดไขมันในเลือด)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น เกิดพิษต่อตับ กล้ามเนื้อสลาย
โสม	กระตุ้นระบบประสาท ส่วนกลาง ความดันโลหิตสูง เกิดผื่นที่ผิวหนัง	อิมิทานิบ (ยาด้านมะเร็ง ชนิดยับยั้งเอนไซม์ไทโรซีนโปรตีน ไคเนส)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น เป็นพิษต่อตับ
		ฟินเลซิน (ยาด้านอาการซึมเศร้าชนิดยับยั้งเอนไซม์โมเอมีน ออกซิเดส)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น เพิ่มการกระตุ้นระบบประสาท
		ยาในกลุ่มรักษาโรคเบาหวาน	มีโอกาสน้ำตาล เป็นลม เวียนศีรษะ เนื่องจากระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ
		ยาในกลุ่มฮอร์โมน estrogen	มีโอกาสเกิดสภาวะโรคไวต่อการตอบสนองของฮอร์โมน เช่น มะเร็งเต้านม มะเร็งมดลูก
เกรปฟรุต		แอมโลไดปีน, เฟโลไดปีน, ไนโซไดปีน, ไนเฟดิปีน (ยาลดความดันโลหิตชนิดยับยั้งประตูลแคลเซียม)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น ความดันโลหิตลดลงมาก
		ไซโคลสปอริน (ยากดภูมิคุ้มกัน)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น ได้แก่ การติดเชื้อ และไตทำงานลดลง และเพิ่มความดันโลหิตสูงขึ้น

สมุนไพร	อาการไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากการใช้	การเกิดปฏิกิริยาระหว่างยาและสมุนไพร	
		ยาแผนปัจจุบันที่ต้องระวังหากมีการใช้ร่วมกัน	ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้น
		อเทอร์วาสตาติน, โลวาสตาติน, ซิมวาสตาติน, ซิมวาสตาติน (ยาลดไขมันในเลือด)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น เกิดพิษต่อตับ กล้ามเนื้อสลาย
		ไมตาโซแลม, โครอะโซแลม(ยากลายกังวล)	อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่นกดประสาทมากขึ้นจนเกิดอาการโคม่า
ขมิ้น		ยาช่วยให้เลือดแข็งตัวช้า	มีโอกาสเลือดออกง่ายและแข็งตัวช้า
ขิง		ยาช่วยให้เลือดแข็งตัวช้า	มีโอกาสเกิดเลือดออกง่ายและแข็งตัวช้า
ว่านหางจระเข้		ดิจอกซิน (ยารักษาโรคหัวใจ)	อาจทำให้อาการข้างเคียงของยามากขึ้น เช่น หัวใจเต้นผิดปกติ การมองเห็นผิดปกติ ปวดศีรษะอ่อนเพลีย ง่วงซึม
		ยาเพิ่มการขับออกของโปแตสเซียม (สเตียรอยด์และยาขับปัสสาวะ)	อาจทำให้เพิ่มการขับออกของโปแตสเซียม มีโอกาสทำให้เกิดอาการไฮโปคาลิเมีย ได้แก่ กล้ามเนื้อล้า ตะคริว ปวดกล้ามเนื้อ ใจเต้นระริก
		ทีโอฟิลีน (ยาขยายหลอดลม)	
มะขามแขก		ดิจอกซิน (ยารักษาโรคหัวใจ)	ทำให้อาการข้างเคียงของยาเพิ่มขึ้น เช่น หัวใจเต้นผิดปกติ การมองเห็นผิดปกติ ปวดศีรษะอ่อนเพลีย ง่วงซึม
		ยาเพิ่มการขับออกของโปแตสเซียม	อาจทำให้เพิ่มการขับออกของโปแตสเซียม มีโอกาสทำให้เกิดอาการไฮโปคาลิเมีย ได้แก่ กล้ามเนื้อล้า ตะคริว ปวดกล้ามเนื้อ ใจเต้นระริก
		ทีโอฟิลีน (ยาขยายหลอดลม)	อาจทำให้เพิ่มการขับออกของโปแตสเซียม มีโอกาสทำให้เกิดอาการไฮโปคาลิเมีย ได้แก่ กล้ามเนื้อล้า ตะคริว ปวดกล้ามเนื้อ ใจเต้นระริก
		ไซโคลสปอริน (ยากดภูมิคุ้มกัน)	อาจทำให้ผลของยาลดลง
		ยาก่อประสาท (benzodiazepine และ เหล้า)	อาจมีผลเพิ่มการกดประสาทของยา

อ้างอิง : ข้อควรระวังในการใช้สมุนไพร และ สมุนไพรกับยาแผนปัจจุบัน กินด้วยกันดีมั๊ย

โดย รองศาสตราจารย์ยุวดี วงษ์กระจ่าง และ ผู้ช่วยอาจารย์เภสัชกรวสุ ศุภรัตน์สิทธิ